

**TEORIA GENERAL
DE L'OBLIT**
**José Eduardo
Agualusa**
Traducció: Pere
Comellas Casanovas
Editorial: Periscopi
Barcelona, 2018
Pàgines: 256
Preu: 18 euros

**José Eduardo
Agualusa** va
néixer a Angola
el 1960 / ARXIU

És tancant-me com miro el món

La Ludo mira el cel amb por. “Què passa, Ludo? Tens por de caure a les estrelles?”, li pregunta l’Odette, la seva germana. De petita, quan havia de sortir al carrer, s’amagava darrere un paraigua. Després va passar pel que ella en diu l’Accident i ara no vol sortir mai del seu pis. Sort de la seva germana. Més tard, a 40 anys, segons els meus càlculs, la Ludo viu el que podríem dir-ne un altre Accident. O dos accidents de cop perquè ni el seu cunyat ni la seva germana tornen. Ja en té prou. De sobres, doncs, perquè acompanyada només del Fantasma, un pastor alemany albí, la Ludo es tanqui durant 28 anys al seu pis immens de l’última planta “d’un dels edificis més luxosos de Luanda, l’anomenat Edifici dels Envejats”, mentre a fora Angola viu el moment més convuls de la seva història recent, el que va de la independència de Portugal, l’any 1975, a la guerra civil que va allargar-se fins al 2002. Fins i tot ella, amagada rere una caps de cartró, veurà des del terrat escenes que la trasbalsen. I de tant en tant, també, li arriben fresses, crits i fins i tot paraules d’un món violent i hostil, que sembla que l’hagi oblidada.

Teoria general de l’oblit és també un exercici de memòria. Si José Eduardo Agualusa no fos sobretot un novel·lista de so-

ca-rel, hauria pogut caure fàcilment en el parany d’orientar el narrador a endinsar-se cada cop més, capítol a capítol, en el cervell traumatitzat, sensible i molt creatiu de Ludovica Fernandes Mano. Hauria estat una opció. Però Agualusa vol explicar històries. Sobretot. És per això que obre les finestres i que fa que el narrador ens expliqui també les vicissituds que viuen, provoquen o trampegen els diferents personatges més o menys secundaris d’aquesta novel·la.

Fem més cas a la memòria que a l’oblit

No hi ha psicòleg que no expliqui que els humans ens interessem molt més per la memòria que per l’oblit. De l’oblit, justament, el que ens preocupa o el que ens amoïna és que esborri la memòria. I si ens interessa, és especialment aquell oblit que planta les seves arrels en la terra ingrata dels records dolorosos, motivat ja sigui

per *accidents* com els que ha viscut i patit la Ludo o per *accidents* més col·lectius com el que, durant més de 25 anys, va fer que Angola i els angolesos ocupessin de tant en tant les primeres planes o els primers minuts de diaris i telenotícies. “La meva mare deia que els morts pateixen amnèsia. Però encara els fa patir més la poca memòria dels vius”, diu en Sabalu a la Ludo un dels primers cops que hi parla. Ell li està enraonant d’un mort d’un d’aquells accidents.

Agualusa dona prou joc a la vida interior de la Ludo, el seu personatge, una moderna Robinson Crusoe que busca la seva illa, no anant mar endins, sinó amagant-se en el racó en què converteix el seu pis. D’una banda, sabem tot sovint què pensa gràcies que el narrador és omniscient; de l’altra, perquè aquest narrador ens transcriu els poemes i els pensaments que la Ludo escriu, primer en papers i, més tard, sobretot, a totes les parets del seu pis de luxe. Però amb això no en té prou perquè Agualusa és d’aquells novel·listes que escriuen no per parlar d’un cas que pot arribar a il·luminar tot un món, sinó d’un món que ecllosiona i que impacta en milions de casos. I aquest món és l’Angola de finals del segle XX. Allà on l’Àfrica negra ha estat encara més fosca. ✨